

**PROJEKT ZMIAN W USTAWIE
O DORADZTWIE
PODATKOWYM**

CHARAKTERYSTYKA ZAWODU DORADCY PODATKOWEGO

- zawód regulowany - działa na podstawie Ustawy o doradztwie podatkowym z dnia 5 lipca 1996 r. (Dz.U. 2018, poz. 377),
- obowiązkowa przynależność do Krajowej Izby Doradców Podatkowych – samorządu zawodowego, który czuwa nad prawidłowym wykonywaniem zawodu,
- zrzesza blisko 9 000 doradców podatkowych,
- zawód zaufania publicznego,
- obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej oraz posiadania ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej,
- obowiązek stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych egzekwowany przez samorząd zawodowy,

CHARAKTERYSTYKA ZAWODU DORADCY PODATKOWEGO

- wpisanie na listę doradców podatkowych wymaga m. in. zdania państwowego egzaminu oraz odbycia praktyki zawodowej,
- obowiązek postępowania zgodnie z zasadami etyki doradcy podatkowego,
- doradca podatkowy podlega pod sądownictwo dyscyplinarne,
- doradca podatkowy może występować jako pełnomocnik w postępowaniu podatkowym i kontrolnym przed organami skarbowymi, a także w postępowaniu administracyjnym przed NSA, wraz z możliwością wniesienia kasacji,
- doradca podatkowy może potwierdzać dokumenty za zgodność z oryginałem (co jest ewenementem na skalę europejską),
- doradca podatkowy posiada szeroką wiedzę z zakresu prawa, podatków oraz rachunkowości.

PROPOZYCJE ZMIAN W USTAWIE

- ✓ rozszerzenie kompetencji doradców podatkowych na sprawy karne skarbowe, z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz przed sądami rejestrowymi, a także prawo składania skarg konstytucyjnych,
- ✓ zapoczątkowanie nowej instytucji kontroli doradczej, która wprowadza dodatkowe przywileje dla podatników i płatników,
- ✓ prawo występowania przed sądami w stroju urzędowym (toga),
- ✓ wprowadzenie 2-letniej aplikacji i zmiany zasad przeprowadzania egzaminu,
- ✓ wzmocnienie sądownictwa dyscyplinarnego, w tym rozszerzenie katalogu kar o kary pieniężne.

I. SPRAWY KARNE SKARBOWE

- ✓ doradca podatkowy będzie mógł występować jako pełnomocnik „posiłkowy”, obok radcy prawnego lub adwokata,
- ✓ w obecnym stanie prawnym doradca podatkowy jako profesjonalny pełnomocnik, prowadząc skutecznie sprawy z zakresu czynności doradztwa podatkowego na rzecz swoich klientów, w przypadku konieczności reprezentowania ich w sprawach karnych skarbowych, musi przekazać daną sprawę adwokatowi bądź radcy prawnemu,
- ✓ propozycja występowania w sprawie jako pełnomocnik obok adwokata lub radcy prawnego daje możliwość uczestnictwa doradcy podatkowego jako pełnomocnika zorientowanego w danej sprawie, co działa jednoznacznie na korzyść klienta – podatnika,
- ✓ przepisy prawa podatkowego materialnego i proceduralnego są ściśle powiązane z kodeksem karnym skarbowym dlatego też brak jest uzasadnienia dla dalszego rozdzielania tych spraw i niedopuszczania doradców podatkowych do reprezentacji w charakterze pełnomocnika.

II. SPRAWY PRZED TRYBUNAŁEM KONSTYTUCYJNYM

- ✓ doradca podatkowy będzie mógł sporządzać i wnosić skargi konstytucyjne oraz zażalenia na postanowienia o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, a także reprezentować skarżącego w postępowaniach przed Trybunałem Konstytucyjnym jedynie w sprawach z zakresu udzielania podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu podatków, opłat, ceł, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, a także innych danin publicznych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami,
- ✓ w obecnym stanie prawnym doradca podatkowy jako profesjonalny pełnomocnik, prowadząc skutecznie, przed wszystkimi instancjami sprawy, z zakresu czynności doradztwa podatkowego na rzecz swoich klientów, w przypadku konieczności reprezentowania ich przed Trybunałem Konstytucyjnym, musi przekazać daną sprawę adwokatowi bądź radcy prawnemu.

III. SPRAWY Z ZAKRESU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

- ✓ doradca podatkowy będzie mógł reprezentować podatników w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, bowiem niewątpliwie składki ZUS należą do danin publicznych,
- ✓ sprawy ubezpieczeń społecznych są ściśle związane również z obliczaniem podatków, zaś doradcy podatkowi są specjalistami w tym zakresie, których kształcenie opiera się w dużej mierze na znajomości prawa podatkowego,
- ✓ zwiększenie zakresu czynności doradztwa podatkowego o czynności polegające m. in. na udzielaniu podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, a także innych danin publicznych, musi wiązać się z rozszerzeniem uprawnień doradców podatkowych co do możliwości reprezentacji przed sądami powszechnymi w tym zakresie.

IV. KONTROLA DORADCZA

- ✓ czynności doradztwa podatkowego obejmować będą również kwalifikowaną, okresową weryfikację poprawności wywiązywania się przez podatników i płatników z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego wskazanych w Ordynacji podatkowej (kontrola doradcza),
- ✓ doradcy podatkowi będący specjalistami w dziedzinie podatków jako jedyni posiadają kompetencje do przeprowadzania kontroli doradczej na zlecenie podatników i płatników mającej na celu weryfikację spełnienia ciążących na nich obowiązków.
- ✓ przeprowadzenie kontroli doradczej kończy się sporządzeniem **sprawozdania z kontroli doradczej**, które winno zawierać opinię w zakresie **prawidłowości procedur** podatnika lub płatnika mających zapewnić prawidłową realizację w badanym okresie obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego oraz **realizacji przez podatnika lub płatnika obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego**.

IV. KONTROLA DORADCZA

- ✓ w przypadku stwierdzenia przez podmiot uprawniony do dokonywania kontroli doradczej nieprawidłowości w zakresie procedur bądź realizacji obowiązków podatkowych, podmiot kontrolujący oprócz sprawozdania przedstawia również **raport rekomendacji**,
- ✓ podatnikom oraz płatnikom, którzy zlecili przeprowadzenie kontroli doradczej, w związku z którą otrzymali sprawozdanie z kontroli bez raportu rekomendacji, przysługiwać będą w roku przeprowadzenia kontroli, do którego odnosi się to sprawozdanie lub w roku następnym określone uprawnienia,
- ✓ te same uprawnienia przysługiwać będą podatnikom oraz płatnikom jeżeli w ciągu trzech miesięcy od otrzymania tego sprawozdania dokonali korekty wszystkich rozliczeń w zakresie wskazanym w raporcie rekomendacji, zaś wprowadzając jedynie częściowe korekty mogą liczyć na uprawnienia w ograniczonym zakresie.

IV. KONTROLA DORADCZA

Korzyści wynikające z przeprowadzenia kontroli doradczej:

dla organów skarbowych:

- ✓ określenie prawidłowości zastosowanych przez podatnika lub płatnika procedur mających zapewnić prawidłową realizację w badanym okresie obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego,
- ✓ stwierdzenie realizacji przez podatnika lub płatnika obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

dla podatnika lub płatnika:

- ✓ wydłużenie bądź zmniejszenie terminów do dokonania określonych czynności oraz zmniejszenie odsetek za zwłokę,
- ✓ uzyskanie informacji co do procedur podatkowych, które powinny zostać wdrożone w celu zapewnienia prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego,

V. ZWIĘKSZENIE KATALOGU PODMIOTÓW UPRAWNIONYCH DO WYKONYWANIA CZYNNOŚCI DORADZTWA PODATKOWEGO

- ✓ dodanie do katalogu podmiotów uprawnionych **spółek komandytowych oraz komandytowo-akcyjnych**.
- ✓ w spółkach tych, aby mogły zostać uznane za podmioty uprawnione w rozumieniu ustawy o doradztwie podatkowym komplementariuszami winny być **wyłącznie** doradcy podatkowi, adwokaci, radcowie prawni lub spółki określone w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne oraz **większość komandytariuszy** stanowić muszą doradcy podatkowi, adwokaci, radcowie prawni lub spółki określone w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy,

V. ZWIĘKSZENIE KATALOGU PODMIOTÓW UPRAWNIONYCH DO WYKONYWANIA CZYNNOŚCI DORADZTWA PODATKOWEGO

- ✓ pozwoli to na uzyskanie przez samorząd zawodowy lepszej kontroli nad tymi podmiotami w zakresie przewidzianym ustawą, bowiem czuwanie przez samorząd zawodowy nad prawidłowym wykonywaniem zawodu zaufania publicznego i sprawowanie pieczy nad należytych jego wykonywaniem w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony, zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, wymaga od ustawy o doradztwie podatkowym określenia konkretnych zasad,
- ✓ dotychczasowa praktyka pokazuje, że w dużej mierze podmioty świadczące usługi doradztwa podatkowego w formie spółek komandytowych oraz komandytowo-akcyjnych, jako komandytariuszy posiadają osoby bądź podmioty nieposiadające jakichkolwiek uprawnień do wykonywania czynności doradztwa podatkowego,
- ✓ obecnie zaznacza się istotna dysproporcja w stosunku do podmiotów uprawnionych w rozumieniu ustawy. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne uprawnione do wykonywania czynności doradztwa podatkowego muszą spełnić określone w ustawie wymogi, gdzie m.in. większość członków zarządu muszą stanowić doradcy podatkowi, większość głosów w zgromadzeniu wspólników (akcjonariuszy) oraz w organach nadzoru przysługuje doradcom podatkowym, a w spółce akcyjnej wydawane są wyłącznie akcje imienne.

VI. WPIS NA LISTĘ DORADCÓW PODATKOWYCH (WYKSZTAŁCENIE)

- ✓ wpis na listę doradców podatkowych uzyska osoba posiada **wyższe wykształcenie prawnicze lub ekonomiczne,**
- ✓ jest to ściśle związane z nowymi uprawnieniami jakie według projektu posiadać będą doradcy podatkowi. Obecnie większość doradców podatkowych, którzy są wpisywani na listę doradców podatkowych prowadzoną przez KRDP posiada wykształcenie wyższe prawnicze lub ekonomiczne.
- ✓ uznanie zawodu doradcy podatkowego jako zawodu zaufania publicznego musi wiązać się z prowadzeniem pewnego rygoru co do osób, które mogą ubiegać się o wpisanie na listę doradców podatkowych.
- ✓ zaproponowana zmiana obejmuje tak szeroką grupę zainteresowanych uzyskaniem tytułu doradcy podatkowego, że w żaden sposób nie powinna ona wpłynąć na ilość doradców podatkowych przyjmowanych do zawodu, a jedynie poprawić poziom ich kwalifikacji oraz jakość świadczonych usług.

VI. WPIS NA LISTĘ DORADCÓW PODATKOWYCH (APLIKACJA)

- ✓ na wzór innych zawodów prawniczych, wprowadzenie dla kandydatów na doradców podatkowych, w zamian dotychczasowej praktyki, obowiązku odbycia **dwuletniej aplikacji doradztwa podatkowego**,
- ✓ celem aplikacji doradztwa podatkowego jest przygotowanie aplikanta do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu doradcy podatkowego, w szczególności wykształcenie umiejętności z zakresu zastępstwa procesowego, analizy podatkowej, sporządzania pism i opinii w zakresie obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami oraz przyswojenie zasad wykonywania zawodu,
- ✓ zwolnienie z obowiązku odbycia aplikacji w stosunku do:
 - doktorów nauk prawnych i nauk ekonomicznych w zakresie prawa finansowego lub finansów,
 - osób, które przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione na stanowisku referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta prokuratora, asystenta sędziego lub były zatrudnione w Sądzie Najwyższym, Trybunale Konstytucyjnym lub w międzynarodowym organie sądowym, w szczególności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka i wykonywały zadania dotyczące analizowania obowiązków podatkowych i celnych, egzekucji administracyjnej oraz w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych,

VI. WPIS NA LISTĘ DORADCÓW PODATKOWYCH (APLIKACJA)

- ✓ zwolnienie z obowiązku odbycia aplikacji w stosunku do:
 - osób, które po ukończeniu wyższych studiów przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu wykonywały na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej wymagające wiedzy w zakresie analizowania obowiązków podatkowych i celnych, egzekucji administracyjnej oraz w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem usług przez doradcę podatkowego,
 - osób, które po ukończeniu wyższych studiów przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały wymagające wiedzy w zakresie analizowania obowiązków podatkowych i celnych, egzekucji administracyjnej oraz w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych czynności bezpośrednio związane z zadaniami tych urzędów,
 - osób, które zdały egzamin sędziowski, adwokacki, radcowski, prokuratorski, notarialny lub komorniczy,
 - osób, które zajmują stanowisko radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej

VI. WPIS NA LISTĘ DORADCÓW PODATKOWYCH (EGZAMIN)

- ✓ zmiana formy egzaminu na doradcę podatkowego mająca na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych doradców podatkowych oraz dalsze ich zbliżanie do zawodów prawniczych adwokatów i radców prawnych,
- ✓ zaproponowana zmiana wprowadza egzamin składający się z trzech części, gdzie pierwsza z nich obejmuje **test z wszystkich zakresów** wskazanych w art. 20 ust. 1 ustawy, w tym dodane części dotyczące **postępowania cywilnego** w zakresie mającym zastosowanie do postępowań w zakresie ubezpieczeń społecznych i postępowań przed sądami rejestrowymi oraz **postępowania karnego** w zakresie mającym zastosowanie w sprawach karnych skarbowych,
- ✓ druga część egzaminu na doradcę podatkowego ma obejmować przygotowanie **opinii podatkowej** w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu. Natomiast trzecia część obejmuje rozwiązanie zadania z zakresu prawa administracyjnego, polegającego na przygotowaniu **skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego**, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

VII. WYKONYWANIE ZAWODU DORADCY PODATKOWEGO ORAZ OBOWIĄZKI I PRAWA DORADCY PODATKOWEGO

- ✓ wprowadza się możliwość wykonywania czynności doradztwa podatkowego na podstawie **umowy cywilnoprawnej**. Doradcy podatkowi podobnie jak radcowie prawni winni mieć możliwość zatrudnienia niepracowniczego (tj. na podstawie umowy cywilnoprawnej), które w znaczący sposób ułatwi wykonywanie zawodu, a przede wszystkim dostęp do doradców podatkowych w sytuacjach kiedy inne formy wykonywania zawodu mogą okazać się niemożliwe bądź niedopuszczalne,
- ✓ nadanie doradcom podatkowym **ochrony prawnej** przysługującej sędziemu i prokuratorowi, z której mogą korzystać podczas wykonywania swoich czynności zawodowych,
- ✓ doradcy podatkowi jako profesjonalni pełnomocnicy wykonujący zawód zaufania publicznego zostają także zobowiązani do używania **stroju urzędowego (togi)** doradców podatkowych podczas udziału w rozprawach sądowych. Strój urzędowy ma na celu, aby doradcy podatkowi jako grupa zawodowa byli rozpoznawani podczas wykonywania swoich czynności zawodowych. Dodatkowo wprowadzenie stroju urzędowego znacząco przyczyni się do integracji środowiska doradców podatkowych oraz zmiany sposobu ich postrzegania przez społeczeństwo, jako zawodu zaufania publicznego.

VIII. SAMORZĄD ZAWODOWY DORADCÓW PODATKOWYCH (KOMPETENCJE)

- ✓ Krajowa Izba Doradców Podatkowych jako samorząd zawodowy zrzeszający specjalistów z różnych dziedzin prawa podatkowego winien posiadać ustawowe kompetencje do:
 - **opiniowania aktów prawa podatkowego**, ale również do kierowania różnego rodzaju wystąpień do organów i instytucji państwowych w zakresie dotyczącym aktów prawa podatkowego,
 - kierowania różnego rodzaju **wystąpień do organów i instytucji państwowych** w zakresie dotyczącym aktów prawa podatkowego,
 - **występowania do Trybunału Konstytucyjnego** z wnioskami w sprawach, o których mowa w art. 188 Konstytucji RP - w zakresie dotyczącym aktów prawa podatkowego,
 - **występowania z wnioskami do Naczelnego Sądu Administracyjnego** o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, z zakresu prawa podatkowego, budzących wątpliwości w praktyce lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie,
 - występowania do właściwych organów z **wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej** bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących prawa podatkowego,
 - występowania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z **wnioskiem o wydanie interpretacji ogólnej**, o której mowa w Ordynacji podatkowej.

IX. ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA

- ✓ zmiany w ustawie o doradztwie podatkowym w zakresie postępowań dyscyplinarnych mają na celu uporządkowanie struktury organów ścigania (rzecznika) poprzez:
 - wprowadzenie instytucji **Krajowego i Regionalnego Rzecznika Dyscyplinarnego oraz ich Zastępców**,
 - rozszerzenie katalogu kar dyscyplinarnych (**kara pieniężna**),
 - wprowadzenie **kary łącznej**,
 - dodanie zapisów dotyczących kosztów postępowania i umożliwienie obciążenia obwinionych kosztami prowadzonych postępowań,
 - wprowadzenie zapisu dotyczącego odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu karnego – przede wszystkim w celu wykluczenia wątpliwości związanych ze stosowaniem przepisów dyscyplinarnych oraz umożliwieniem zastosowania np. instytucji warunkowego umorzenia postępowania,
 - uregulowanie kwestii związanych z **przedawnieniem ścigania** oraz **przedawnieniem karalności**.